

HRVATSKI *glasnik*

XXXII. godina, 29. broj

21. srpnja 2022.

cijena 200 Ft

Predsjednik Ivan Gugan i četiri potpredsjednika trećeg saziva Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH

„Pro Cultura Minoritatum Hungariae”
3. stranica

Hodočašće mladih u Međugorje
8. – 9. stranica

„Otpрте kleti”
14. stranica

Mozak na pašu

Prema zdravstvenim istraživanjima pokazalo se da između provedenih dana na godišnjem odmoru ima povezanosti s dužim življenjem. Smatraju da godišnji odmor trebao bi trajati najmanje tri tjedna kako bi se čovjek oslobodio od stresa, koji je prema istraživanjima jedan od najvećeg neprijatelja čovjekovog zdravlja. Godišnji odmor je ono vrijeme koje je predviđeno za punjenje baterija, odmak od svakodnevice, opuštanje, uživanje, zabavu, druženje s dragim ljudima, nekima možda i za upoznavanje novih ljudi, mjesta, kultura. To je vrijeme da se „pusti mozak na pašu“. kako se kaže šaljivom metaforom. Tada mozak uživa na svježem zraku, u mirnoj, opuštanoj, tihoj atmosferi, daleko od svakodnevnih vreve i brzine. No pitanje je to, da u današnje vreme tko si može priuštiti da tri tjedna „pusti mozak na pašu“? Ima li dovoljno financijskih sredstava da otputuje nekamo (na more, u planine ili na druga mjesta), gdje može rashladiti tijelo i um i odista se odmori? Mnogi ljudi to ne uspijevaju, jer iz svoje zarade žive iz mjeseca u mjesec, a putovanje makar i ne tako daleko košta dosta. Neki bi rekli da se odmarati može i kod kuće, treba pročitati neku knjigu, pogledati neki film, uzeti bicikl i voziti se s njim, ali po svom iskustvu do tog baš ne dođe kod kuće, jer čovjek u svojoj uobičajenoj sredini vrlo lako se vrati svakodnevici: kuhanju, čišćenju, košnji trave i drugim poslovima pa ništa od pravog odmora. Upravo zbog toga svjesno se treba posvetiti odmoru i uživati u njemu, jer i naš mozak i tijelo se umori iz dana u dan, iz tjedna u tjedan. Poslodavci koji se odista brinu za svoje djelatnike načisto su time da davanje dužeg godišnjeg odmora (možda i bonova za ljetovanje) se isplati, jer kako se čovjek odmiče od svakodnevice često i oni kompliciraniji problemi postanu jasniji i lakše se rješavaju. U drugoj sredini mozak je u drugom kontekstu što rezultira nove perspektive. Iako možda na godišnjem odmoru svjesno izbjegavamo razmišljanje o svakodnevnim situacijama i problemima, mozak upravo tada radi punom parom. Kad smo najopušteniji, mi na nesvjesnoj razini nerijetko dođemo do novih uvida i ideja. Takvi trenuci su vrlo važni i dragocjeni u pronalasku novih i kvalitetnih ideja, stoga „pustite mozak na pašu“ i uživajte u ljetu! Beta

Glasnikov tjedan

„Članstvo u eurozoni svaku članicu stavlja u bolji položaj i olakšava nošenje s krizom u kakvu ulazi EU i svijet.“

Hrvatska je dobila zeleno svjetlo Vijeća za ekonomske i financijske poslove Europske unije – od 1. siječnja 2023. godine euro će zamijeniti kunu i biti službena hrvatska valuta. Europska unija zajednica je 27 zemalja, a jedan je od najopipljivijih dokaza njihove integracije između ostaloga i zajednička valuta euro. Njime se svakodnevno koristi domalo 350 milijuna građana Europske unije. U 19 članica, a s Hrvatskom od 1. siječnja 2023. u 20, službena je valuta euro. To su zemlje eurozone.

Zemlje u kojima euro još nije uveden, ali će se pridružiti europodručju kad ispune potrebne uvjete, jesu države članice koje su pristupile Uniji 2004., 2007. i 2013. godine, nakon uvođenja eura 2002. godine. To su Bugarska, Rumunjska, Mađarska, Češka, Poljska i Švedska, dok je Danska tražila izuzeće od zajedničke valute pri pristupanju Europskoj uniji.

Mnogi su skeptični prema uvođenju eura, ljudi se plaše povećanja cijena. Hrvatsko je gospodarstvo visoko eurizirano, 50 do 60 posto zajmova i štednji jest u eurima, a 70 posto turista u Hrvatsku dolazi iz zemalja europodručja. Dvije trećine trgovinske razmjene obavljaju se s europodručjem, kazuje hrvatska vlada odgovarajući skepticima.

„Povijesni je to korak za Hrvatsku“ ustvrdio je ministar financija u odlasku Zdravko Marić ocjenjujući tri pravna akta Vijeća za ekonomske i financijske poslove – odluku o prihvaćanju eura u Hrvatskoj, dopunu uredbe kojom će se popisu 19 članica europodručja dodati Hrvatska kao 20. člani-

ca i uredbu kojom se utvrđuje konačni tečaj konverzije kune u euro.

U nimalo lakim okolnostima – ratnoj, gospodarskoj i političkoj krizi koja trese svijet te inflaciji koja nagrizava životni standard i odnosu tečaja dolara i eura koji su se gotovo izjednačili – tržišta šalju različite vrste signala. Ali Vlada Republike Hrvatske drži kako je hrvatski ulazak u europodručje preduvjet ekonomskog rasta i održavanja gospodarske aktivnosti te naglašava kako je uvođenje eura od samih početaka bio strateški cilj Vlade Andreja Plenkovića.

Hrvatski premijer ističe da će članstvom u europodručju Hrvatska biti pripremljenija za odgovore na razne krize poput energetske, krize hrane, inflatornih pritisa i slično.

Članstvo u eurozoni svaku članicu stavlja u bolji položaj i olakšava nošenje s krizom u kakvu ulazi EU i svijet, ustvrdila je predsjednica Europske središnje banke (ESB) Christine Lagarde u povodu odluke Vijeća EU-a o uvođenju eura u Hrvatskoj od 1. siječnja 2023.

„U teškim vremenima, u ratnim vremenima, u vremenima kad se moramo potruditi, u vremenima kad donosimo posebne mjere... Dobro je biti u istom klubu i dobro je upotrebljavati zajedničku snagu te braniti se međusobno. Neki kažu da je trenutak dobar, neki da je loš. Ne postoji dobar ili loš trenutak, postoji trenutak kad ste spremni. Mislim da je Hrvatska spremna pridružiti se eurozoni. Spremna je prihvatiti korist od eura“, rekla je Lagarde.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Hrvatska folklorna izvorna skupina dobitnik nagrade „Pro Cultura Minoritatum Hungariae”

Trinaest pojedinaca i organizacija dobilo je ove godine nagradu „Pro Cultura Minoritatum Hungariae”. U Budimpešti su u petak 20. svibnja uručene stručne nagrade za aktivnosti koje se provode za kulturu mađarskih nacionalnosti. Nagrađeno je osam pojedinaca i pet zajednica iz redova pripadnika narodnosti. Potpredsjednik Vlade odgovoran za nacionalnu politiku, vjerska pitanja i narodnosti Zsolt Semjén održao je govor, a potom i uručio nagrade.

Foto: MTI/ARTILA KOVACS

Ovogodišnji laureati sa zamjenikom predsjednika Vlade Mađarske Zsoltom Semjénom

„Država radi svoj posao i prepoznaje iznimna dostignuća, opuse i stvaralaštva koja se rađaju, mislim da je to najbolja i najvažnija stvar za samu zajednicu. Znači da je snaga održavanja to što postoje takvi ljudi, postoje djela kojima se možemo ponositi. To nas uzdiže, izdvaja iz svakodnevice, to nas obogaćuje. Glavni je smisao priznanja skrenuti pozornost zajednice na ta dostignuća, jer to je snaga za održavanje svih nas. To se posebno odnosi na narodnosti.”

Iz redova hrvatske zajednice na preporuku Saveza Hrvata u Mađarskoj ove je godine nagrađena Hrvatska izvorna folklorna skupina za svoj rad i djelovanje u očuvanju narodnih plesova, narodne glazbe i običaja Hrvata u Mađarskoj.

U ime skupine nagradu je podigla predsjednica Eva Išpanović. Udruga je utemeljena prije 26 godina u Budimpešti.

„Ja se točno sjećam da je to bilo na inicijativu Antuna Kričkovića 1996. godine. Na početku članovi su bili roditelji čija su djeca pohađala školu gdje su naše pripreme počele. Dosta ih je bilo i iz nastavničkog zbora. Danas nam je prosjek dobi članova iznad 50 godina. Nažalost, mladi se baš i ne uključuju, ali mogu najaviti da ima mladih iz HOŠIG-a koji bi željeli uključiti se. S radošću ih čekamo.” Nagrade i priznanja motivacija su za daljnji rad.

„Sad nas ima oko 16, 17, ali mi se ne pre-

Nagradu je prizela Eva Išpanović

dajemo i želimo nastaviti. Osobito poslije ovakvih priznanja. Mislim da će to svakako pozitivno utjecati na naš daljnji rad”, rekla je Eva Išpanović.

U ovom razdoblju pripremaju obiljetnički nastup, koji se trebao održati prošle godine, ali je odgođen zbog pandemije. „Još ne bih mogla reći koji datum planiramo. Vjerojatno pri kraju godine, moramo se dobro pripremiti za to. Mi pokušavamo objediniti folklor što se tiče narodnih pjesama, plesa, imamo obradu običaja. Tu je bivši „Bunjevački svatovac”, a uglavnom čuvamo plesove i pjesme Hrvata u Mađarskoj – posebice Bačke, ali imamo i plesove Pomurja i sad pripremamo plesove Gradišća.”

Skupina iza sebe ima nezaboravne nastupe u Mađarskoj i inozemstvu. Već 15 puta gostovali su na Međunarodnoj smotri folkloru u Velikoj, koja se održava u sklopu trodnevne manifestacije „Čuvajmo običaje zavičaja”. Na toj smotri nastupaju udruge iz više krajeva gdje žive Hrvati: Rumunjske, Srbije, Hercegovine i dr. Od 2014. smotra je obogaćena programom „Najduži stol u Hrvata”, na kojem Hrvatska izvorna skupina također sudjeluje s prezentacijom mađarskih suhomesnatih proizvoda i domaćih kolača koje pripremaju članice skupine. Izvorna skupina ima šokačku, bunjevačku, pomursku i dalmatinsku narodnu nošnju. Godine 2004. budimpeštanska je Hrvatska izvorna folklorna skupina nastupila na državnom Danu Hrvata u Velikoj Kaniži.

Nagrada „Pro Cultura Minoritatum Hungariae”, koju je utemeljio Mađarski kulturni institut 2005. godine, od 2019. dodjeljuje se kao priznanje za izvanredan rad na području kulture i kulturne raznolikosti povodom Svjetskog dana kulturne raznolikosti, dijaloga i razvoja.

Na svečanom događaju bili su ministrica savjetnica u hrvatskom Veleposlanstvu Maja Rosenzweig Bajić, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga i predsjednik Hrvatske državnog samouprave Ivan Guban.

Neda Maretić

Sjednica Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan Republike Hrvatske Savjetodavna pomoć hrvatskoj vladi

Ivan Gugan, predstavnik hrvatske nacionalne manjine iz Mađarske, predsjednik trećeg saziva Savjeta Vlade

U Zagrebu je od 6. do 8. srpnja održana konstituirajuća sjednica trećeg saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske na kojoj je izabrano novo vodstvo. Predsjednik je trećeg saziva Savjeta Vlade Ivan Gugan, predstavnik hrvatske nacionalne manjine iz Mađarske, dok su potpredsjednici Milijana Glamuzina, predstavnica za Bosnu i Hercegovinu; Jasna Vojnić, predstavnica za hrvatsku nacionalnu manjinu; Goran Strniša, predstavnik za europsko iseljništvo te Zvonimir Aničić, predstavnik za preoceansko iseljništvo. Hrvatsku zajednicu u Mađarskoj u trećem sazivu Savjeta predstavljaju predsjednik HDS-a Ivan Gugan i, po prijedlogu Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, Andrija Handler.

Sjednici Savjeta Vlade Hrvatske za Hrvate izvan RH prisustvovao je i premijer Andrej Plenković

Nakon završenog izbornog postupka državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Zvonko Milas uputio je čestitke i riječi podrške novoizabranima te istaknuo: „Ova nova energija djeluje obećavajuće i vjerujem da ćemo kvalitetno i uspješno surađivati u razvoju odnosa hrvatske države i hrvatskog naroda koji živi izvan njezinih granica. Ciljevi su nam zajednički: osnaživanje hrvatskog identiteta kod najmlađih generacija, jačanje povezanosti, jačanje komunikacije i uspješna suradnja na novim projektima. Zajedno prepoznajemo izazove s kojima se hrvatski narod susreće u svijetu – od Bosne i Hercegovine, Srbije do Australije. Zajedno nalazimo rješenja. Tomu nas uči i naša povijest – da smo i u nemogućim okolnostima uspjeli kad smo zajedno radili i djelovali.“

Novi predsjednik Savjeta Ivan Gugan zahvalio je svim članicama i članovima na podršci, kao i na zajedništvu i entuzijazmu, te naglasio: „Vjerujem da će put kojim smo krenuli još u prvom sazivu Savjeta Vlade, a koji je nastavljen i u drugom sazivu, biti smjernica za nove ideje te da ćemo svojim radom i zalaganjem pomoći Vladi Republike Hrvatske u provedbi politike, mjera i aktivnosti usmjerenih prema Hrvatima izvan domovine, a na taj

način ujedno i raditi na dobrobit svih Hrvata, ma gdje živjeli“. Dodao je kako će nastaviti jačati svijest o nedjeljivosti globalne hrvatske obitelji kao i povjerenju u nju.

Sjednici Savjeta Vlade Hrvatske za Hrvate izvan RH prisustvovao je i premijer Andrej Plenković. „Drago mi je susresti se s našim sunarodnjacima i raspraviti o izazovima koji su pred nama. Poslali smo važne poruke Hrvatima u Bosni i Hercegovini kao konstitutivnom narodu, hrvatskim manjinama u susjedstvu te cjelokupnom hrvatskom iseljstvu. U političkom smislu, ravnopravnost Hrvata u BiH i izmjena Izbornog zakona ostaje prioritet na kojem ćemo i dalje raditi. Od 2016. do danas povećali smo sredstva za Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske s 59 na 155 milijuna kuna. Ostajemo privrženi jačanju zajedništva domovinske i iseljene Hrvatske i stoga ćemo nastaviti podupirati sve projekte koji će našim sunarodnjacima izvan granica Lijepa Naše pomoći da čuvaju hrvatsku tradiciju, kulturu i identitet i da se bore za svoja politička prava“, naglasio je Plenković.

Na sjednici trećeg saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske 8. srpnja raspravljalo se o broj-

Predstavnici hrvatske nacionalne manjine

nim aktualnim temama vezanim za odnose Republike Hrvatske s Hrvatima koji žive izvan njezinih granica. Između ostalog, razgovaralo se o izazovima i perspektivama vezanim uz položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini, o jačanju institucija i krovnih organizacija hrvatske nacionalne manjine, o izazovima povratka hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka i njihove integracije u

PRIZNANJE ZA SVE HRVATSKE MANJINE

Ivan Guban u izjavi za Hrvatski glasnik naglasio je kako je njegov izbor za predsjednika Savjeta velika čast za njega osobno, ali i za Hrvate u Mađarskoj te za sve hrvatske manjine u europskim zemljama. Dosad je u fokusu politike više bio položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini i hrvatska dijaspora. Dodao je kako je to i priznanje životu i radu svih naših predaka koji su pridonijeli očuvanju hrvatske kulture i identiteta kroz stoljeća, priznanje je to radu svih manjinskih zajednica. On je u drugom sazivu Savjeta bio dopredsjednik za hrvatsku nacionalnu manjinu. Uveo je praksu godišnjeg sastajanja članova Savjeta predstavnika hrvatskih manjina u europskim zemljama te predložio da se ista praksa nastavi i u ovom sazivu. U skladu s njegovim prijedlogom jedanput godišnje predsjednik Savjeta s dopredsjednicima imat će neformalni sastanak uz redovitu godišnju plenarnu sjednicu Savjeta. Dodao je kako se uz konstituiranje Savjeta i izbor vodstva na mandat od četiri godine rad odvijao u pet panela: položaj Hrvata u BiH, povratak u RH i teškoće, savjeti za povratnike, priznavanje statusa manjine Hrvata u Sloveniji i Sjevernoj Makedoniji, ciljevi hrvatske manjine u Srbiji i drugim zemljama, zapadnoj Europi, prekooceanskim zemljama, medijska zastupljenost na HRT-u... Pripremit će se sažetak i zaključci i nakon usuglašavanja njihova inačica bit će kao prijedlog upućena Vladi RH. I ovim putem zahvalio je suradnicima Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske na pripremi i pomoći oko sjednice trećeg saziva Savjeta i svim naporima koje su uložili kako bi se rad odvijao nesmetano i s uspjehom. Članovi Savjeta posebno su bili oduševljeni nadahnutim obraćanjem premijera Andreje Plenkovića, koji je Hrvatima izvan RH obećao još veću političku, moralnu i financijsku podršku u dolazećem razdoblju.

Radni dio

hrvatsko društvo te o očuvanju hrvatskih tradicionalnih vrijednosti u suvremenom svijetu.

Članovima Savjeta obratio se i predsjednik Hrvatskog Sabora Gordan Jandroković. Čestitao je novoizabranom vodstvu te izrazio zadovoljstvo velikim odazivom predstavnika Hrvata koji žive izvan Hrvatske jer to pokazuje njihovu predanost nastavku kontinuiranog dijaloga kroz sastanke Savjeta.

Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske pomaže Vladi u kreiranju i provedbi politika, aktivnosti i programa u odnosu na Hrvate koji žive izvan granica Hrvatske. Članove Savjeta, pripadnike zajednice Hrvata izvan Republike Hrvatske, imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog hrvatskih zajednica iz država iz kojih dolaze. Riječ je o 55 predstavnika udruga, organizacija i institucija Hrvata iz cijeloga svijeta (iz 37 država), uvaženih u sredinama u kojima žive, angažiranim na očuvanju i jačanju hrvatskog identiteta, aktivnim u radu svojih zajednica te u unapređenju odnosa s hrvatskom domovinom. Osim predstavnika Hrvata izvan Hrvatske imenovani članovi Savjeta bez prava glasa jesu i 26 predstavnika državnih tijela, institucija te Katoličke Crkve i organizacija civilnog društva. Savjet ukupno ima 82 člana: 10 predstavnika za Bosnu i Hercegovinu, 17 predstavnika za hrvatsku nacionalnu manjinu, 29 predstavnika za europsko i prekooceansko iseljeničtvo.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom Santovo

Oproštajna svečanost sedamdeset i petog naraštaja osmaša

U petak 10. lipnja održana je oproštajna svečanost osmaša u santovačkom Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu. Nakon što su osmaši u pratnji učenika sedmog razreda – predvođeni razrednicama Iboljom Valkai Kovačev i Magdolnom Gorjanac te ravnateljem škole Josom Šibalinom – posljednji put zajedno obišli školske prostorije, oproštajna svečanost priređena je u mjesnom Domu kulture.

Od škole se oprostio sedamdeset i peti naraštaj učenika, petnaest osmaša razrednice Ibolje Valkai Kovačev: Zsombor Aranyos, Sanja Baltin, Adél Barna, Krisztina Beck, Maja Berki, Balázs Bódi, Fanni Burány, Aliz Csiki Szabó, Reinhard Bertold Grézló, Richárd Hammang, Henrietta Hatházi, Loretta Kádár, Réka Sára Markovics, Maxim Szavko i Barbara Tamási.

Polazak povorke osmaša i sedmaša: učenica 8. razreda Sanja Baltin i ravnatelj Joso Šibalin

Učenici nižih razreda polaze na oproštajnu svečanost

Nakon ulaska u dvoranu s Pjesmom rastanka te intoniranjem hrvatske i mađarske himne svečanost je otvorena prigodnim stihovima na hrvatskom jeziku koje je kazivala učenica 7. razreda Sonja Prehalek. Uime učenika 7. razreda od osmaša su se oprostile Sonja Prehalek na hrvatskom i Mercédesz Takács na mađarskom jeziku. Stihove su kazivale i učenice 8. razreda: Barbara Tamási na mađarskom, Fanni Burány na hrvatskom te učenica 7. razreda Tifanni Debella na mađarskom jeziku. Uime 8. razreda od učenika, nastavnika i djelatnika škole te roditelja prigodnim riječima oprostile su se Sanja Baltin na hrvatskom i Adél Barna na mađarskom jeziku. Uslijedila je već tradicionalna simbolična predaja ključeva škole i vezivanje vrpce na školsku zastavu. Po-

Osmashi na školskoj oproštajnoj svečanosti

Brojni roditelji, rodbina, nastavnici i uzvanici na svečanosti

slije prigodnog programa učenika i zahvale nastavnicima te roditeljima oproštajni govor održao je ravnatelj škole Joso Šibalin, koji je uz ostalo podsjetio na lijepe zajedničke trenutke i važnije događaje iz života škole. Uz prigodne riječi za popudbinu svim osmašima poželio je uspješan nastavak školovanja.

Svečanost je završena kazivanjem stihova grupe učenika škole, a uljepšana zajedničkom pjesmom osmaša „Kad se prijatelji rastaju” omiljenog hrvatskog pjevača Jasmina Stavrosa.

Na kraju svečanosti najboljim su osmašima uručena priznanja za postignut uspjeh na polju učenja, kulture i sporta, a zatim se od roditelja i učenika oprostio i ravnatelj Joso Šibalin, koji ovoga ljeta odlazi u mirovinu. Podsjetimo kako je u santovačkoj školi počeo raditi 1980. godine, a dužnost ravnatelja obnašao je u čak pet mandata, od 1997. do ljeta 2022. godine.

Nakon svečanosti razrednica Ibolja Valkai Kovačev osmašima je podijelila svjedodžbe o uspješnom završetku osmog razreda.

Kako nam je uz ostalo kazao ravnatelj Joso Šibalin, tri učenice svoje će školovanje nastaviti u pečuškoj Hrvatskoj gimnaziji – dvije u nultom, a jedna u devetom razredu.

Dodajmo kako je tjedan nakon opraštanja održana i završna svečanost na kojoj su učenicima podijeljene svjedodžbe. Posljednji dan nastave u školskoj godini 2021./2022. održan je 15. lipnja, čime je započeo ljetni odmor. Već po tradiciji nova školska godina, 2022./2023., početak će 1. rujna 2022. godine. S. B.

Ples naroda – glazba naroda

Izvrсна plesna skupina: Plesna skupina „Bubice“

Naslov „Izvršna plesna skupina“ dobila je Plesna skupina „Bubice“ iz Vršende. Ta skupina radi pod okriljem Hrvatske samouprave Vršende. Nakon prednatjecanja u Segedinu u finalu održanom u Siófoku omladinska skupina „Bubice“ osvojila je ovo priznanje. Skupina broji tridesetak članova, od čega njih 15 pleše u omladinskoj skupini, a njih 20 u dječjoj. Skupinu vodi i koreografije s plesačima uvježbava Dora Balatinac.

Još 2010. godine počeo je projekt poduzeća „Hontravel“, koje je pokrenulo seriju natjecanja na državnoj razini za umirovljenike u brojnim umjetničkim granama te seriju natjecanja pod naslovom „Ples naroda – Glazba naroda“. Na ovom potonjem, dvanaestom održanom Plesu naroda – Glazba naroda, ove je godine sudjelovala i Plesna skupina „Bubice“ iz Vršende.

Skupinu je 2017. godine utemeljila Hrvatska samouprava Vršende. Kako nam reče predsjednica Samouprave Marijana Balatinac, u Vršendi već stoljećima zajedno žive Hrvati, Nijemci, Romi i Mađari. 2017. godine Hrvatska samouprava uz potporu Ureda premijera kupila je zgradu nekadašnje župe koju je obnovila u kuću zajednice pod imenom „Šokačka čitaonica“. Tad je na inicijativu mladih Vršendana utemeljena hrvatska dječja i omladinska skupina.

Članovi Plesne skupine „Bubice“ imaju tjedne probe, a za njih brojne programe organizira Hrvatska samouprava potičući ih tako na rad u plesnoj skupini. Na repertoaru su stari plesovi Hrvata u Mađarskoj iz svih hrvatskih regija. Uz to plešu njemačke i mađarske plesove, a do sad su imali i velik broj nastupa (i u Hrvatskoj). Plešu plesove gradišćanskih, pomurskih, bunjevačkih Hrvata, plesove šokačkih Hrvata iz Vršende. Najviše se ponose običajima šokačkih Hrvata u Vršendi te su upravo s vršendskom koreografijom 27. i 28. svibnja u Siófoku i osvojili naslov izvrsnog ansambla.

BPB

„Škola drugačije“

Učenici mohačke gimnazije „Károly Kisfaludy“ koji uče hrvatski kao strani jezik 30. svibnja družili su se na školskom programu „Škola drugačije“. U novoj školskoj kuhinji pod vodstvom nastavnice Magde Molnár Drinóczi pripremali su grah i čevape na šokački način. Sve pripremljeno bilo je finije od finijega. Učenice su iznenadile razredne kolege kolačima koje su pripremile kod kuće.

Ostvarenje ovoga, kao i mnogih drugih hrvatskih programa za učenike koji pohađaju Hrvatski jezik u Gimnaziji „Károly Kisfaludy“, pomogla je Hrvatska samouprava Mohača na čelu s predsjednikom Đurom Jakšićem. Oni su osigurali sve namirnice za kuhanje. Na ovome programu učenici su putem doživljajne pedagogije stekli potrebna znanja o kuhanju te gradili zajednicu učenika i učitelja. Na zajedničkom ručku uživali su u onome što su zajedno napravili.

Hodočašće mladih u Međugorje

Četrdesetak hodočasnika u organizaciji Odbora za vjerska pitanja Hrvatske državne samouprave hodočastilo je od 14. do 17. svibnja u Međugorje u sklopu Hodočašća mladih. S njima je na hodočašću bio velečasni Gabrijel Barić, a prva dva dana pridružili su im se predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban te državni tajnik za vjerske i narodnosne odnose Ureda premijera Miklós Soltész, doznajemo od predsjednice Odbora za vjerska pitanja Marte Rónai Barić. Ona je uz dopredsjednicu Odbora Lillu Trubić sudjelovala na hodočašću. Kako je na svojem društvenom profilu objavio državni tajnik, i on je hodočastio s mladima iz Baranje, Bačke, Gradišća i Budimpešte.

Bogat četverodnevni program, za što su sudionici trebali platiti 50 eura (što je uključivalo prijevoz i tri noćenja u hotelu s polupansionom), ostat će im u trajnoj uspomeni, kazuje nam Dijana.

Mise na otvorenom u međugorskom svetištu, euharistijsko klanjanje, noćni križni put i penjanje na Brdo ukazanja samo su neki dijelovi ove četverodnevne priče. Na Brdo ukazanja išlo se s lampicama, osvjetljujući put u molitvi krunice na dvama jezicima, mađarskom i hrvatskom. Dijelovi su hodočašća i sudjelovanja na svetoj misi koju je služio velečasni Gabrijel Barić, izlet u Mostar i razgledavanje staroga grada te divljenje mostarskom mostu i njegovim lukovima. Sudionici su posjetili i studentski dom Dompes. Dompes, kuća kruha i duha, sa svojih sedamdesetak ležaja i pučkom kuhinjom te centrom za dijalog ne otvara svoja vrata samo studentima, nego svima koji posjećuju Mostar. Dompes je projekt hercegovačkih franjevaca za pomoć studentima slabijeg imovinskog stanja iz svih krajeva Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Europe. Uz pomoć brojnih donatora izgradnja je započeta 2015. godine i još uvijek traje. Zgrada se nalazi u blizini franjevačkog samostana sv. Petra i Pavla. Pučka kuhinja otvore-

na je 2017. godine i radi na principu dostave hrane onima kojima je to najpotrebnije. Osim studentima Dompes nudi smještaj i profesorima i drugim gostima koji posjećuju Mostar. Iznajmljivanjem soba i organiziranjem objeda za različite grupe taj se projekt nastoji učiniti samoodrživim, a studentske troškove tako se nastoji smanjiti na minimum.

Naše hodočasnike primili su franjevci u Franjevačkoj crkvi i samostanu sv. Petra i Pavla. Župna crkva u ratu je srušena do temelja, a u crkvi se nalaze i njezini spaljeni ostatci. Mostarski zvonik mira uz crkvu visok je 107 metara i ima dva vidikovca. Za duhovnu obnovu brinuo se velečasni Gabrijel Barić, koji je svakog dana u međugorskoj kapelici s početkom u sedam sati predvodio svete mise i dnevne molitve, molitve krunice, čitanje otajstava. Za put je izrađen i pomoćni vjerski materijal, takozvani liturgijski vodič, koji je sastavila Lilla Trubić kako bi svi sudionici hodočašća mogli pratiti molitve, svetu misu, krunicu i križni put. Sudionici hodočašća posjetili su izvor Bune i tekiju Blagaj te etnoselo Međugorje.

Penjanje na brdo Križevac bilo je poseban događaj, a tijekom uspona kod svake se postaje naizmjenično molilo na mađarskom i hrvatskom jeziku. Sudionici puta posjetili su i međunarodnu zajednicu „Cenacolo“ iz Međugorja. Zajednica pomaže svojim štitičenicima osloboditi se od ovisnosti. Zajednica „Cenacolo“ ute-

Trenutak za pjesmu

Molitva Kraljici Mira

Molitva Kraljici Mira

**Majko Božja i majko naša Marijo, Kraljice Mira!
Došla si k nama da nas vodiš Bogu.**

**Isprosi nam od njega milost
da mu poput Tebe i mi mogremo ne samo reći:
"Neka mi bude po riječi Tvojoj!",
nego to i ostvariti.**

**U Tvoje ruke stavljamo svoje ruke
Da nas kroz ove nevolje i poteškoće
dovedeš k Njemu.**

Po Kristu Gospodinu našem.

meljena je 1983. godine u Italiji, a ubrzo nakon toga širi se diljem svijeta te je prepoznata po jednom od najuspješnijih programa za liječenje ovisnosti.

Uz vjerske sadržaje bilo je prilike i za upoznavanje kulturološke raznolikosti Bosne i Hercegovine te upoznavanje s njezinom poviješću. Posjet Sarajevu i kava na Baščaršiji priča su za sebe, reče jedna od sudionica puta.

U vezi s hodočašćem predsjednik HDS-a Ivan Guga izjavio je sljedeće: „Puni su mi srce i duša jer je četrdesetak mladih došlo na hodočašće. Time su dokazali da je njima važna naša vjera, kultura i jezik. Danas nije lako okupiti mlade, a to sad nije neki koncert ili tulum, nego hodočašće. Dirnut sam onime što sam vidio među njima – s jedne strane svi su sretni i veseli, a s druge strane bili smo na svetoj misi, na

FOTO: BOGLJARKA BRUNNER, LILLA TRUBICS

Brdu ukazanja, svi smo ispunjeni. Zahvalio bih Odboru za vjerska pitanja, najviše Lilli i Marti, za organiziranje hodočašća mladih u Međugorje.”

Dijana Mandić iz Santova kazuje: „Kao i prije deset godina, ponovno sam osjećala poziv da sudjelujem na ovom hodočašću. Meni je prije deset godina dolazak ovdje bio veliki doživljaj. Sad je posebno tako jer se kao majka dvoje djece osjećam zrelije u duhu. Usporedim li staru i sadašnju sebe, mogu vidjeti da je

meni to učinilo veliku duhovnu obnovu... Dakle, vidjeti taj razvoj u sebi i vidjeti naše ostale prijatelje koji su s nama bili jest divno, svi smo se približili, dali jedni drugima potporu, a i ljubav.”

Branka Pavić Blažetin

KRALJICI MIRA

Svakidašnje obaveze često nam ne daju priliku da pravilno procijenimo što je najvažnije u danom trenutku. Trčimo za nečim što nam možda i ne daje pravo zadovoljstvo. Primorani smo odgovarati očekivanjima koja nas mogu usmjeriti na loše postupanje. Ali ono što je najvažnije srcu teško steknemo. Meni je ovo Hodočašće darovalo iskru da spoznam u sebi i u drugima ono što je bitno, ono čime mogu činiti ovaj svijet boljim. Na nama mladima ostaje odgovornost tako postupamo, da svijet činimo boljim. U odnosu s drugima i u odgoju djece trudimo se predati iskru ljubavi koju nam Majka Božja svakim danom pruža. Trudimo se tu iskru primijetiti, prihvatiti, predati onima koji za njom teže.

Dijana M.-

Ljepote Dalmacije promovirane na izložbi „Beskrajno plavo” u Budimpešti

Hrvatska manjinska samouprava V. okruga Grada Budimpešte u okviru ovogodišnjeg događaja „Belvárosi Fesztivál” sudjelovala je u ostvarivanju dvaju projekata: nastupa tamburaškog sastava „Koprive” u sklopu nastupa narodnosnih folklornih skupina na trgu Erzsébet i izložbe umjetničkih ostvarenja likovne kolonije „Šarlota lavanda” pod nazivom „Beskrajno plavo” u Aranytíz Kultúrház.

„Cilj je izložbe stvaranje dodatnih mostova kulturnog dijaloga između dviju država prezentirajući jedinstvena prirodna čuda Lijepe Naše, odnosno Dalmacije. Ljepote 'Juga' – osim zelenih otoka, stijena i Bogom dane prirode – podrazumijevaju i autohtonu glazbu, arhitekturu, običaje i svakidašnji život tamošnjih ljudi, a svi ti elementi mogu biti itekako inspirativni za umjetnika namjernika. Hrvatska samouprava V. okruga ponosno podupire sve projekte koji na odgovarajućoj razini predstavljaju i promoviraju Hrvatsku. Uvjereni smo da postojanje nas Hrvata kao 'manjine' u Mađarskoj uvelike ovisi o uspjehu kontinuiranog dijaloga i nesmetanog, pozitivnog suživota 'većinskog' i 'manjinskog' naroda”, izjavila nam je predsjednica Hrvatske samouprave Lipótvarosa Marija Lukač. Kuratorica izložbe bila je Roberta Falticz.

Nazočne su pozdravile predsjednica Hrvatske samouprave Lipótvaroša Marija Lukač i prva tajnica Hrvatskog Veleposlanstva u Budimpešti Marina Sikora.

Izložbu je otvorio gradonačelnik V. okruga Budimpešte Péter Szentgyörgyvölgyi. Za glazbeni ugođaj pobrinuo se tamburaški sastav „Koprive”.

Neda Maretić

Uz pjesmu zatvorena školska godina u HOŠIG-u

Svečanost u povodu završetka školske godine uz dodjelu pohvalnica u HOŠIG-u održana je 17. lipnja u školskoj auli.

Program su otvorili učenici nižih razreda koji su otpjevali pjesmu „Škola je, kažu” nakon što je Rebeka Blanka Békefi recitala pjesmu „Vakáció”. Učenici nižih razreda imali su svoju plesnu točku koju je osmislila i na scenu postavila nastavnica Andrea Bálint.

Pjesmu „Praznik ljeta” recitali su Vércsulcsú Elekes i Julianna Nagy-Sója, a pjesmu „Mojoj učiteljici” učenici četvrtog razreda.

Najboljim je učenicima ravnateljica Ana Gojtan uručila pohvalnice i poklon-knjige.

„Na kraju školske godine ponajprije na vagu stavljamo znanje. Danas je to ključna riječ za uspjeh. Dragi učenici,

kada stavljamo na bilancu školsku godinu, promislimo i o poukama našeg rada, izgradnji kulturnih mostova i daljnjim zadaćama. I zahvalimo onima koji su se i ove školske godine osim učenja zalagali i za to. Ovdje želim zahvaliti i na trudu kolega te požrtvornosti roditelja. Zahvaljujemo Hrvatskoj državnoj samoupravi, Hrvatskoj samoupravi Budimpešte, Hrvatskoj samoupravi II., III., V., XIII., XIV., XV., XVI. okruga i Čepela.” Učenici nižih razreda na kraju su otpjevali pjesmu Parnog valjka „Uhvati ritam”.

Čestitke upućujemo svim učenicima i profesorima, prije svega za uspješno svladavanje gradiva i završetak školske godine!

Neda Maretić

XX. Šopronski hrvatski dani

U gradu Šopronu od 1. do 3. srpnja u organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave i hrvatskih udruga (Kulturno društvo šopronskih Hrvata, Matica hrvatska Šopron, Društvo Hrvati) održani su jubilarni dvadeseti Hrvatski dani u Šopronu, reče nam predsjednik Hrvatske samouprave Šoprona Franjo Pajrić. Trodnevna manifestacija obilovala je brojnim sadržajima. Dani su započeli polaganjem vijenaca na grob dr. Jive Pinezicha, preminulog prije 60 godina, a na polaganju vijenaca bio je i gradonačelnik Šoprona Ciprián Farkas.

KUD „Rečica“

Štefan Pinezich, pravnik hrvatskog podrijetla, gradski političar (predsjednik vodeće stranke gradske vlasti), u razdoblju 1935. – 1939. saborski zastupnik, rođen je 1878. godine u Pajngrotu (aust. Baumgarten, mađ. Sopronkertes). Školovao se u Šopronu i Budimpešti. Samostalnu odvjetničku karijeru započeo je 1908. godine u Šopronu. Pinezich je bio jedan od suosnivača i između 1910. i 1913. prvi glavni urednik *Naših Novina*. Nekoliko godina nakon Prvog svjetskog rata bio je politički lider gradišćanskih Hrvata. Kao organizator Hrvatskog narodnog Tanača zastupao je program ostanka hrvatske narodne manjine u okvirima Mađarske. Petoga siječnja 1919. godine kao odgovor na autonomnaške pokušaje Nijemaca sa svojim je suradnicima osnovao Hrvatski Narodni Tanač i postao njegov predsjednik, piše Imre Tóth u izdanju „Regionalne studije II“.

Istoga dana u Rejpal hiži prezentirana su tri nova izdanja šopronskih Hrvata: dječja slikovnica „Did Kroid“, „Sva naša hodo-

Gosti s domaćinom Franjom Pajrićem

čašća sv. Kvirinu“ i „Regionalne Studije XIV“.

Drugoga dana organizatori su gostima pokazali okolicu, a uvečer je održan gala program u Konferencijskom centru Ferenc Liszt. Nastupio je KUD „Rečica“ iz okolice Karlovca. Na koncertu su osim pjesme i plesa predstavili bogatu kulturnu tradiciju rečičkog kraja, a prigodne govore o povijesti Rečice, kulturno-umjetničkog društva, bogatoj nošnji, tradicionalnom vezu i učeničkoj zadrugi OŠ Rečica „Ivančice“ održali su predsjednik društva Josip Perač, članica društva Ana Prepolec Padežanin i voditeljica zadruge Jasminka Alinčić. U sklopu konferencijskog centra bio je postavljen štand zadruge „Ivančice“, gdje su bile izložene dječje rukotvori-

U centru Šoprona

ne s prepoznatljivim motivom rečičke ruže koji su pripremile i uredile učiteljice Jasminka Alinčić i Nada Klarić. Istodobno, jedan dio članova KUD-a uvećao je svojim prisustvom svečanu svetu misu u Koljnofu povodom 250. obljetnice posvećenja koljnofske hodočasničke crkve Pohoda Blažene Djevice Marije.

Trećega dana svetu misu u crkvi svetog Mihovila služio je dr. Anton Kolić. Nakon mise uslijedila je povorka u samom središtu grada i nastup mališana trojezičnog vrtića „Duga“ iz Šoprona, Šopronskog kulturnog društva, Koljnofskih tamburaša i HKUD-a „Markuševac“ na otvorenoj pozornici KUD-a „Rečica“.

Gosti su imali priliku uz pomoć Franje Pajrića obići grad Kiseg i upoznati se s poviješću Hrvata u Kisegu i okolici te sa znamenitim Hrvatima koji su ostavili trag na tom području. Razgledali su i grad Šopron te posjetili dvorac Esterházy u Fertödu, najveći i najljepši barokni dvorac u Mađarskoj.

MCC

Ivanje u Martincima

U organizaciji Hrvatske samouprave Martinaca 25. lipnja održan je već tradicionalni Ivanjski festival. Festival je započeo nogometnom utakmicom momčadi Martinaca i Donjeg Miholjca na nogometnom igralištu u Cretiću. Veterani iz Martinaca i Donjeg Miholjca unatoč velikoj vrućini pokazali su svoju snagu i umijeće, a ovoga puta pobijedili su gosti. Uslijedilo je zajedničko druženje uz bogati stol.

Svetu misu predvodio je martinački župnik Ilija Čuzdi

Generalni konzul Drago Horvat rado viđen gost u Martincima

FOTO: ORGANIZATOR@FACEBOOK, GENERALNI KONZULAT

zbor „Korjeni” iz Martinaca. Nakon kulturnog programa predsjednica Hrvatske samouprave Martinaca Đurđa Gregeš Sigečan zahvalila je svim sudionicima uz simbolične poklone koji će ih podsjećati na boravak u Martincima. Napomenimo kako je na Ivanju uz ostale sudjelovao i generalni konzul Drago Horvat, glasnogovornik Hrvata u mađarskom parlamentu Jozo Solga, gradonačelnik Donjeg Miholjca Goran Aladić.

Branka Pavić Blažetin

Nakon nogometne utakmice u crkvi svetog Martina služena je sveta misa koju je predvodio martinački župnik Ilija Čuzdi. Orguljala je martinačka kantorica Ančika Gujaš. Nakon mise po već uhodanom običaju sudionici mimohoda kulturno-umjetničkih društava u samom središtu Martinaca prikazali su dio svojeg bogatog plesnog repertoara uz hrvatsku pjesmu. Martinčani su se pobrinuli za bogat gastrostol na otvorenome, postavljen ispred mjesne sportske dvorane. Ondje su na otvorenome uz zapaljenu Ivanjsku vatru i zajedničko kolo svih sudionika prikazani podravski Ivanjski običaji.

Nastupili su: KUD „Podravina” iz Čađavice, KUD „Podravac” iz Sopja, KUD „Mikleuš” iz Mikleuša, KUD „Podravka” iz Starogradačkog Marofa, orkestar „Biseri Drave” iz Starina i ženski pjevački

ČAĐAVICA – Na VII. međunarodnoj smotri folkloru pod nazivom „Petrovo je i žito se zlati, skupa ćemo zapjevati” održanoj 3. srpnja u organizaciji KUD-a „Podravina” iz Čađavice nastupilo je više KUD-ova i udruga, zborova, među njima i martinački ženski pjevački zbor „Korjeni”.

Izvor: icv.hr

Organizatori s gostima

Foto: D. Fisu

Mala stranica

Ponosna što zna dva jezika

Laura Maček, učenica 6. razreda serdahelske Hrvatske osnovne škole „Katarina Zrinski“, posebna je među svojim prijateljima jer već odmalena savršeno govori i hrvatski i mađarski jezik. Malo su joj zavidni drugi učenici jer se uspijeva u trenu prebaciti se s jednog jezika na drugi. Naravno, postoje okolnosti zbog kojih je to tako. Njezin je otac podrijetlom iz Međimurja (Hrvatska) i mama iz Serdahela, pa je u njezinoj obitelji prirodan hrvatski jezik, no i mađarski jezik usvojila je bez problema u osnovnoj školi u Serdahelu.

„Baš sam vesela što znam dobro i jedan i drugi jezik. O čemu god se pričalo na jednom ili drugom jeziku, u potpunosti razumijem, a mogu se i uključiti u razgovor. Na satu hrvatskog često pomažem drugima, a i onda kad me zamole da ispravim njihov domaći zadatak. Ponosna sam što znam oba jezika. Volim serdahelsku školu. Tijekom tjedna ovdje sam u Serdahelu radi škole, a tijekom vikenda sam u Hrvatskoj“, kazuje Laura kad smo se sreli u njezinoj školi na izložbi likovnih ostvarenja.

Inače Laura izvrsno crta i slika te postiže lijepe rezultate na raznim natjecanjima. Na Croatijadi osvojila je prvo mjesto u svojoj kategoriji. Na pri-

Laura svira tamburicu

redbi nadarenih učenika u školi njezini su radovi bili izloženi na jednom cijelom panou.

„Uvijek sam bila vješta s rukama, pa sam se upisala na radionicu crtanja. Najviše volim crtati životinje, ali ako nam učiteljica zada neki drugi zadatak, nastojim što bolje napraviti i unijeti svoje ideje. Trebali smo nacrtati i autoportret, to je bilo jako čudno. Gledala sam svoju fotografiju i tako pokušala sebe naslikati. Mislim da je uspjelo jer se prepoznajem na slici, samo mi je ipak čudno. Omiljena mi je boja roza, možda je djetinjasta, ali baš je volim. Najviše volim slikati vodenim bojama i akvarelom“, dodala je Laura. Osim što slika, vrlo voli svirati i tamburu, što je započela u 5. razredu. Njezin djed član je serdahelskog pjevačkog zbora, pa će možda jednom i zajedno nastupiti.

Beta

„Otpрте kleti“ u sumartonskim vinogradima

Manifestacija pod nazivom „Otpрте kleti“ ili „Otvoreni podrumi u sumartonskim Kamanovim goricama i Velikom polju“ prvi je put održana prije sedam godina, kad su Lokalna samouprava Sumartona i vinska udruga pajdaša vina „Sveti Martin“ smatrale da su vina tamošnjih vinara dovoljno kvalitetna za predstavljanje. Cilj je manifestacije bio isti kao i danas: promoviranje vinskog turizma i svega onoga što se uz njega veže. Priču dalje razvija Neprofitno društvo „Mura és Vidéke“ u sklopu projekta „ReVITALize: Vinski folklor kao povijesni identitet Podravine i Pomurja“, koji provodi s Muzejom grada Koprivnice (kao glavnim partnerom) u sklopu programa prekogranične suradnje Mađarska – Hrvatska „Interreg V-A“. Ovaj su put programi Otvorenih kleti 25. lipnja održani u sklopu projekta s dodatnim sadržajima. Uz kušanje vina nuđen je niz kulturnih sadržaja, sudjelovanje na likovnoj i drvorezbarskoj koloniji, uživanje u glazbeno-kulturnom programu i kvalitetnim proizvodima obiteljskih gospodarstava.

Riječ „klet“ u kajkavskim krajevima znači 'kućica u vinogradu u kojoj se preša grožđe, proizvodi vino, a često se i pije vino u društvu'. Vinogradarske kleti najčešće su nadzemni objekti izgrađeni od materijala koje se nađu u prirodi. Takve kleti gradile su se i u podravskom i u pomurskom kraju, u kojima još i dandanas čuvaju stare preše iako je klet već obnovljena suvremenim materijalima. Od tih predmeta uredit će se i izložba u jednoj od prostorija ekokuće koja se gradi u sklopu projekta „ReVITALize“. Kamanove gorice na području Općine Sumarton mjesto su za opuštanje ne samo vlasnicima vinograda nego i izletnicima koji vole otići na piknik u prirodu. Mjesto su i za hodočasnike jer su u vinogradu postavljeni križevi, zvono, izgrađena mala kapelica... Naravno, najviše gode ljubiteljima dobre kapljice i ukusnih domaćih specijaliteta. Nekoliko puta godišnje organiziraju se i svete mise, križni putovi, a obilježavaju se i blagdani vinogradarstva: od Vinceva do Martinja. Odmorište svetog Urbana pogodno je i za orga-

U likovnoj koloniji

vić, koje je predvodio ravnatelj Robert Čimin. Stigli su i iz Međimurja. Okupljene je pozdravio predsjednik sumartonske vinske udruge Lajoš Vlaić, a projektni menadžer Zoltan Stric predstavio je projekt i svim sudionicima podijelio promotivne materijale (čaše, privjeske i majice). Slijedio je kulturni program na kojem je plesni ansambl „Zala gyöngye“ predstavio mađarske plesove zalskoga kraja. Dok se odvijao kulturni program, posluženi su domaći proizvodi: sirevi, mesni proizvodi, povrće, izvrsni mađarski gulaš... Kao što je to znalo biti, nakon jela dobro dođe i fina kapljica, pa su sudionici programa krenuli u obilazak kleti po vinogradu. Za goste događanja posebno su se pripremali u podrumu Vlaić, Premec, Hederić, Rodek, Mihović i Štric. Kušatelje je pratio i mjesni glazbeni sastav harmonikaša i puhača – jer kušanje vina ne može proći bez pjevanja. Vlasnici vinograda predstavili su svoj vinograd te nudili raznovrsna vina o kojima se dugo razgovaralo. Sastavni dio programa bila je i međunarodna likovna i drvorezbarska kolonija koja je svoju radionicu posvetila temi projekta, slikanju vinograda, vinskom folkloru, i to na najboljem mjestu nadahnuća u vinogradu kod podruma Radnaija.

Beta

Dio sudionika programa

niziranje manifestacija, ima mjesta za kuhanje, sjedenje, postavljena je i pozornica i, što je najvažnije, krasi ga vrlo ljubazni ljudi koji će svakom prolazniku rado otvoriti svoj podrum, ponuditi ga i hranom i pićem. Na danu manifestacije „Otvorene kleti“ gosti i zainteresirani okupili su se na odmoru sv. Urbana. Stigli su iz okolnih mjesta, odnosno iz Hrvatske, iz Muzeja grada Koprivnice i Udruge vinogradara i voćara koprivničkog kraja Fran Galo-

Natjecanje baranjskih hrvatskih ribiča

Udruga baranjskih Hrvata 7. svibnja 2022. godine organizirala je tradicionalno natjecanje baranjskih hrvatskih ribiča na mišljenskom srednjem jezeru. Na natjecanje se mogla prijaviti po jedna dvočlana ekipa iz svakog hrvatskog naselja. Okupljanje je ujutro u šest sati. Nakon

Mjerenje

natjecanja slijedilo je proglašenje rezultata i zajednički ručak. Nakon natjecanja ribiči su do večeri mogli nastaviti loviti ribu. Diplome su natjecateljima podijelili predsjednica Udruge Marijana Balatinac i predsjednik Hrvatske samouprave Mišljena Arnold Barić.

Dobar ulov

Ribiči su imali dobar ulov, ulovljeno je ukupno 256 kilograma ribe, a najveću ribu, šarana od 14 kilograma, ulovio je Zsolt Szerelmei. Među ekipama bile su tri dvočlane dječje ekipe. Mladi ribiči dobili su i veliku čokoladu Milka da se zaslade na kraju napornog dana. Prvo mjesto pripalo je dječjoj ekipi „Omladina” koju čine Goran Szerelmei i Milan Popović. Oni su ulovili 7 kilograma ribe. U kategoriji odraslih treće mjesto pripalo je ekipi iz Udvara, braći Attili i Balazsu Balazsu s ulovljenih 22 kilograma ribe. Drugo mjesto

Najmlađi sudionici

Ekipa „Omladina”

Ekipa iz Surdukinja

Ekipa iz Udvara

Ekipa iz Salante

pripalo je ekipi iz Salante koju čine Norbert i Szilard Standovár, oni su ulovili 49 kilograma ribe. Prvo mjesto osvojili su Mišo Ferkov i József Salai, ekipa iz Surdukinja, s ulovljenih 76 kilograma ribe.

Na natjecanju sudjelovali su i članovi Ribičkog društva „Linjak” iz Topolje, koji već godinama sudjeluju na natjecanju koje organizira Udruga baranjskih Hrvata.

Branka Pavić Blažetin

Prva pričest u Pečuhu

Osamnaest učenika četvrtih razreda Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu 6. lipnja u crkvi Racváros primilo je sakrament prve pričesti. Oni pohađaju sat vjeronauka u školi koji im drži vjeroučiteljica Ágnes Tomola Ott. Ona ih je i pripremila za prvu pričest. Sakrament prve pričesti primili su iz ruku svećenika Gabrijela Barića, koji je i služio svetu misu na hrvatskom jeziku. Svetu misu pjevao je Ženski pjevački zbor „August Šenoa“. Kao i svake godine, pečuške prvopričesnike darivala je Hrvatska samouprava Pečuha molitvenikom Ja sam s vama.

Branka Pavić Blažetin

SENTIVAN – Hrvatske samouprave Sentivana i Bikića 24. lipnja suorganizirale su glazbeno-plesnu priredbu za „male i velike“ pod nazivom „Ivanjska noć“. Priredba je održana u Seoskom domu u Sentivanu. Uz ples i pjesmu održano je i tradicionalno preskakivanje vatre, kušanje tradicionalnih bunjevačkih jela te diskozabava. Za dobro raspoloženje pobrinuo se orkestar „Čabar“.

Zajednička priredba sentivanskih i bikićkih bunjevačkih Hrvata ostvarena je potporom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije u okviru suradnje županijskih hrvatskih samouprava i Hrvatske državne samouprave.

Predavanje o Hrvatskoj, na mađarskom jeziku okupilo stotinjak zainteresiranih

U sklopu proljetne serije programa Sveučilišta u Pečuhu pod zajedničkim naslovom International Season, mjeseca travnja u prepunoj dvorani bara Reggeli predavanje na mađarskom jeziku održao je dr. sc. Stjepan Blažetin (István Blazsetin). Naslov njegovog predavanja, koje je Sveučilište prenosilo uživo bio je Horvátország – ahol találkozok Kelet és Nyugat, Észak és Dél a hagyományok és a modern világ (Hrvatska – gdje se susreće Istok i Zapad, Sjever i Jug, svijet tradicije i modernost). Sudionici večeri nakon predavanja su sudjelovali kvizu, a trojici najboljih natjecatelja dr. sc. Stjepan Blažetin uručio je vlastitu zbirku pjesama na mađarskom jeziku Egy adag értelmetlenség.

Santovačke kraljice do danas njeguju duhovski običaj

Nakon dvogodišnje pauze zbog pandemije koronavirusa santovačke kraljice ponovno su obilazile šokačke domove njegujući duhovski običaj santovačkih šokačkih Hrvata. Na duhovski ponedjeljak, 6. lipnja, skupina djevojaka u izvornoj nošnji obišla je dvadesetak obitelji od kuće do kuće, „od dvora do dvora“, prigodnim kraljičkim pjesmama i napjevima. Već tradicionalno obilazak su započele prigodnim napjevima kod santovačkog župnika i ravnatelja škole, nakon čega su rado pozirale za Hrvatski glasnik. Domaćini su ih svagdje srdačno primili te, po običaju, darivali. Kao i svake godine, učenice santovačke hrvatske škole pripremila je vjeroučiteljica Katalin M. Tomašev.

S. B.

PRISIKA – U organizaciji Hrvatske samouprave Prisike, Seoske samouprave Prisike i Zbirke sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj 30. srpnja priređuje se „Dan lepinje i renovice“ u Prisiki u parku tamošnjeg kaštela. Druženje počinje u ranim prijepodnevnim satima kuhanjem i pečenjem kruha, igrama za djecu te objedom. U ranim poslijepodnevnim satima slijedi otvaranje izložbe, prezentacija streljaštva jahanjem konja i konjička predstava. Bogat kulturni program čeka sve zainteresirane uz operetu, a nakon toga slijedi koncert Tamburaškog sastava „Žgano“ i disko u noćnim satima.

Foto: SZABOLCS CSORTOS